

Vaaldam se geheime - Deel 4

• *Renè Fourie*

In Vaaldam se geheime deel 1 weet ons dat die stamvader, Hendrik Adriaan Roets wat in die huwelik verbind was met Jacoba Dorothea Christina Roets (nee du Preez), hul plase Zandfontein en Cyferfontein (deel van die plase onder water by die Vaaldam-RAU eiland) aan hulle twee dogters be- maak het. Susarah Susanna (Sarah) Roets, erf Cyferfontein (Cijferfontein) en Anna Francina Roets, erf Zandfontein. (Zandfontein se ver- hales was reeds uiteengesit in deel 2 en 3).

Cyferfontein se verhaal oorleef ook die Eerste Vryheids- oorlog van 1880- 1881 in Transvaal, 1895-1896 die run- derpes uitbraak en die Anglo- Boereoorlog 1899- 1902 dan nog die rebellie van 1914- 1915.

Susarah Susanna (Sarah) Roets was gebore op 12 September 1849. Sarah tree in die huwelik met Christoffel Bernardus Vosloo. Christoffel Bernardus Vosloo was gebore op 30 Augustus 1835 in Cra- dock. (Reeds in deel 1 genoem).

Christoffel Bernardus Vosloo & Susarah Susanna Roets

12) Die jongste Anna Francina Johanna Vosloo (Bezuidehout) (Steenkamp), 29 Maart 1894. Sarah was toe reeds 44 jaar oud en Christoffel 59 jaar oud. Altesaam 12 kinders is gebore uit die huwelik.

Christoffel en Sarah (Susarah) boer op Cyferfontein. Cyferfontein se oorspronklike grote was 1438 morg. Christoffel het ook reeds in 1889 'n dorp- shuis besit in Heilbron by Barrackstraat, erf nr 64 (onder Senwes om- gewing). Christoffel Bernardus Vosloo haal die rype oud- erdom van 90 jaar voor hy oorlede is op 31 Oktober 1925. Hy word be- grawe op Cyferfontein. Sy graf is van- dag een van die grafte onder water in die Vaaldam.

Hendrik Adriaan (1875) die oudste seun van Sarah dien onder Kommandant Dawid van Coler in die Anglo Boere-oorlog asook sy broer Christoffel Bernardus Vosloo (Gebore

1886). Hendrik kry 'n medalje vir sy rol in die Anglo Boere-oorlog (1899-1902). Hy was 24 jaar oud met die uitbreek van die oorlog.

Na die oorlog tree Hendrik Adriaan Vosloo in die huwelik met Wilhelmina Catharina Georgina (Viljoen) op 21 Junie 1904. Sy was gebore op 6 April 1886. 'n Meisie afkomstig van die plaas Mooidam. Hendrik was 29 en Wilhelmina 18 jaar oud. Hul vestig hul op Cyferfontein.

Wilhelmina was gebore op 6 April 1886. Sy was die dogter van Johannes Hendricus "Jan" Viljoen en Johanna Clasina Aletta Viljoen (Roets). Johannes Hendricus "Jan" Viljoen was weer die seun van Jozua Jacobus Viljoen, gebore 16 Junie 1831 en oorlede 16 April 1909. Hy was die eienaar en persoon na wie Viljoensdrift vernoem is, oppad na Vereeniging. "Jozua" se tweede vrou, Magdalena Potgieter en haar eerste man, Stephanus Potgieter die voorsate is van die huidige Potgieter boere in die Heilbron dis- trik.

Wilhelmina se moeder, Johanna, was gebore op Weltevreden, Heilbron. Haar oupa was Johannes Nicolaas Rudolph "Niklaas" Roets en oma was Wilhelmina Catharina Georgina Roets. Johannes Nicolaas Rudolph "Niklaas" Roets was weer op sy beurt 'n broer van Hendrik Adriaan Roets, die stam- vader van Cyferfontein en Zandfontein.

Wilhelmina, Hendrik Adriaan Vosloo se vrou, was 14 jaar oud toe haar vader "Jan" gesneuwel het op die oorlogsfront in Bothaville op 42 jarige ouderdom, 6 November 1900. Die tyd van die Anglo Boere-oorlog.

Dit is dan ook na alle waarskynlikheid na hom, Johannes Hendricus "Jan" Viljoen, wat daar vernoem word op die Burgermonument voor die NG Kerk op Heilbron as veldkornet J. Viljoen.

Hendrik Adriaan en Wilhelmina Catharina Vosloo het vyf kinders gehad. Jacoba Christina Dorothea Vosloo (Cronjè), Christoffel Bernardus Vosloo- hul enigste seun (gebore op 7 April 1905 – oorlede 2 April 1984), Johanna Clasina Vosloo (gebore 12 Oktober 1909 – oorlede 21 Oktober 1979), Sara Susanna Vosloo (Kruiger) (gebore 7 Julie 1911 – oorlede 7 Maart 2002) en Wilhelmina Catharina Georgina Vosloo (gebore 23 November 1914 – oorlede 17 September 1965) genoem "Willie". Al Hendrik se kinders was eers inboorlinge van Cyferfontein tot en met 1934, waarna alles vir die Vosloo's verander het.

Met die onteiening van die plase in 1934,

Diericksdam eerste opstal.

Sleutel van eerste opstal.

Hendrik Adriaan Vosloo - Anglo Boereoorlog medalje.

met die bou van die Vaaldam, was Hendrik Adriaan Vosloo, die oudste seun, reeds die eienaar van 'n gedeelte van Cyferfontein. Sarah, sy moeder, verhuis saam met Hendrik na Diericksdam (plaas nr 534) in Heilbron (Vegkop) distrik. Sy was reeds 85 jaar oud toe sy Cyferfontein moes verlaat.

Cyferfontein se nageslag het suksesvol hul lewens voortgesit op Diericksdam. Na die staat se onteiening van Cyferfontein en die bietjie geld wat deur die staat betaal was, slegs 2 pond 10 sjelings per morg, was die lewe nie maklik nie. Hendrik se suster, Jacoba Dorothea Vosloo (van Vuuren), 'n inboorling van Cyferfontein, word op Diericksdam begrawe met haar afsterwe op 27 Januarie 1945. Haar ouderdom by afsterwe was 79 jaar.

Susarah Susanna (Sarah) Roets (Vosloo) was nie saam met haar man ter ruste gelê op Cyferfontein nie. Die Vaaldam het reeds die familie-begraafplaas oorstroom. Sy is saam met haar kinders op Diericksdam se kerk- hof begrawe. Sy is oorlede op 15 Desember 1939. Sy behaal die rype ouderdom van 90 jaar. Haar grafsteen was in die vorm van 'n wit kis met 'n bybel op.

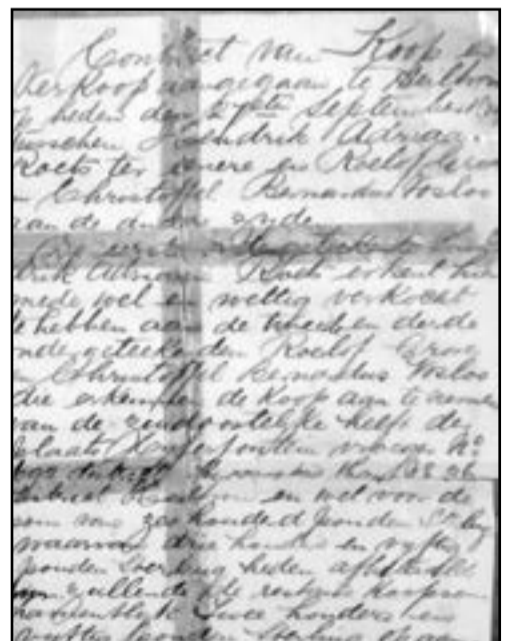
Hendrik Adriaan Vosloo is oorlede op 2 Desember 1960, op die ryp ouderdom van 85, hy is ter ruste gelê op Diericksdam. Wilhelmina Catharina Georgina (Viljoen) Vosloo is oorlede op 4 November 1966. Haar graf kan ook gevind word by die kerk- hof op Diericksdam. Sy was 80 jaar oud.

Gewis kon die Vosloo's spog met hoë ou- derdomme. Gesonde lewensjare en 'n wil om 'n sukses te maak na die Vaaldam hul plaas oorstroom het.

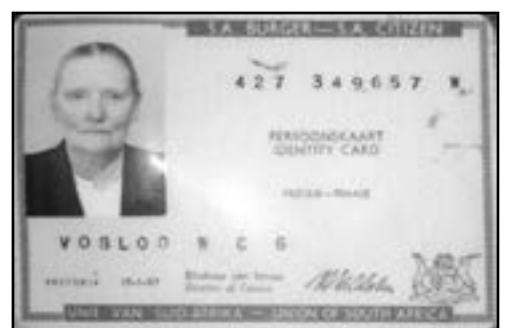
Dankie aan Piet Lombard vir hulp en Christo Vosloo vir foto's.

Susarah Susanna (Roets) Vosloo se graf.

Eerste bladsy van koopkontrak. HA Roets en CB Vosloo.

Wilhelmina Catharina Georgina (Viljoen) - Vosloo.

Kinders uit hul huwelik:

- 1) Oudste dogter was Jacoba Dorothea Vosloo (van Vuuren) (Meyer) gebore 30 April 1866.
- 2) 8 Junie 1868 word Anna Maria Jacoba Vosloo (van der Westhuizen) gebore.
- 3) Sara Susanna Vosloo (van der Westhuizen) word gebore op 11 Julie 1870.
- 4) Nog 'n dogter, Christoffel Bernardus (Steyn) word gebore op 22 Desember 1872.
- 5) Op 18 Maart 1875 word hul oudste seun Hendrik Adriaan Vosloo gebore.
- 6) Op 28 Julie 1877, Johan Adam Vosloo.
- 7) Aletta Johanna Vosloo (Steenkamp) word gebore op die 4 Junie 1879,
- 8) Anna Christina Vosloo (Mocke) 22 Oktober 1881,
- 9) Judith Susara Johanna Vosloo (Mocke), 8 Mei 1884,
- 10) Christoffel Bernardus Vosloo, 22 September 1886,
- 11) Maria Magdalena Vosloo (Fourie), 24 Desember 1889.